

Zadnje dni po svetu

OBRACUN Z
»MUSLIMANSKIMI BRATI«
V EGIPTU

Nedavni poskus najreakcionarnejše versko-politične organizacije »Muslimanski bratje«, ki je skušala z atentati preusmeriti politični razvoj v Egiptu v sebi koristno smer, je pred nekaj dnevi doživel svoj najhujši ne-pričakovani konec. Revolucionarni svet je namreč, če je hotel ostati na oblasti in izvršiti svojo nalogo do konca, to je usmeriti Egipt po poti napredka, moral izvesti drakonske ukrepe. Zato je posebno sodišče obsodilo ne-uspelega atentatorja ter šest vodilnih članov organizacije »Muslimanski bratje« na smrt.

S tem se je začelo v Egiptu novo obdobje pod režimom revolucionarnega sveta. O tem, kakšen bo nadaljnji razvoj v Egiptu je glede na okoliščine, da je v deželi velik del prebivalstva še vedno mnogo preveč zaverovan v preteklost in kjer so sile napredka še vedno zelo šibke, je nedvomno težko napovedovati.

MOSKOVSKA KONFERENCA O EVROPSKI VARNOSTI

Ko smo zadnjič poročali o predlogu iz Moskve, da bi organizirali konferenco o evropski varnosti in o naglici, s katero bi se naj konferenca začela, še pač ni bilo gotovo, da bo do konference res tudi prišlo. Konferenca je bila, čeprav brez zastopnikov iz zahodnega sveta in je sprejela, kakor je bilo glede na predhodne grožnje o udržitvi vzhodnega bloka pričakovati, temu ustrezne sklepe. Seveda so bili ti sklepi opremljeni s klavzulo, da bodo uresničeni, »če bi prišlo do ratifikacije pariskih in londonskih sporazumov«. Ker je ratifikacija teh skoraj zagotovljena stvar, je izvršitev sklepov s te konference prav tako skoraj izvršeno delo. Tako konferenca po svojih zahtevkih ni niti malo prispevala k varnosti v Evropi, kakor je bil njen namen, temveč prehodno celo poglabila naspotja, čeprav je celotno vzdušje sedaj tožno, da je večja verjetnost sporazumevanja, kakor za poglabljanje naspotij med blokoma in med narodi sploh.

PREDSEDNIK TITO NA POTI O INDIJO

Naša država je doslej vztrajala v svoji mednarodni politiki med blokoma in bo po vsej verjetnosti tudi v bodoče. Ker je še nekaj dni napotil naš predsednik Tito, je to naše stališče sprožilo v širšem svetu domneve, da se prva z njegovim potovanjem daleč na jugovzhod ustvarjajo prve osnove tako zvanega »tretjega bloka« in so to »zaslugo« pripisali prav Titu. Seveda so naši ljudje v svetu, kakor tudi predsednik Tito sam te domneve, kar je v ostalem že znano vsem, ki so zasledovali jugoslovansko zunanjo politiko, odločno pobiili. Jugoslavija je vedno nasprotovala politiki blokov v mednarodnih odnosih ter jo celo smatrala za silno škodljivo stvar za mednarodno sporazumevanje. Tako tudi ob predsedniškem potovanju v Indijo ne gre za ustanavljanje tretjega bloka, pač pa le za udržitve in obstajajočih prijateljskih zvez med obema državama. Te zveze pa ne služijo drugemu namenu kot miru.

Predsednik Tito bo ob tej priložnosti obiskal tudi Burmo, ob povratku pa še Egipt, kamor so ga povabili prav te dni, ko je potoval skozi Sueški prekop.

SMRT VIŠINSKEGA

Pred koncem novembra je v ZDA, kjer je pred OZN zastopal svojo državo, zadela kap Andreja Višinskega, nekdanjega zunanlega ministra ZSSR in bliskega Stalinovega družnega tolačica v procesih proti »sovražnikom države«, kakor so imenovali vse tiste, ki so se drznili samo malo podvomiti o nezmotljivosti Stalinove politike.

Spominska plošča r Lackovi ulici

Od nedelje, 28. nov. 1954 je že lepo število prebivalcev iz Ptuj in okolice ter drugih obiskovalcev Ptuj obsto pred ploščo na stopnišču Brenčičeve hiše v Lackovi ulici v spomin heroju Jožetu Lacku, ki po aretaciji v tej hiši, ki je bila ves čas okupacije po izselitvi Brenčičeve družine v Srbijo, sedež izpostave fašistične tajne policije (Gestapo), preživel strahotne muke zaradi pretepanja in mučenja ter je bil pred to hišo izpostavljen zasramovanju pobesnelih izdajalcev in fašističnih hlapcev, ki so se

muke zaradi trpinčenja ravno zato, ker niso hoteli izdati fašistom svojih partizanskih soborov in simpatizerjev OF.

Odčitja te spominske plošče se je udeležilo lepo število ptujskih prebivalcev. Prisel je na povabilo Mestnega odbora ZB NOV zvezni poslanec tov. dr. Jože Potrč, ki je v svojem govoru spomnil navzoče na predanost heroja Jožeta Lacka in neštelih borcev njegovega kova stvari socializma, ki je zahtevala pred vojno, med njo in tudi po njej ogromne žrtve, da smo lahko dosegli uspehe. ki

v danem trenutku odločno in hrabro reči svojo besedo, ko je šlo za svobodo in neodvisnost naših narodov, pri njej vztrajati tudi za ceno velikih težav in neprimlik ter vzdržati vse do časa, ko je ves svet uvidel, da smo branili pravično stvar in nam tudi priznal zaslužen in priborjeno zmago. Vse te uspehe pa znamo še premalo ceniti kakor tudi žrtve, ki smo jih doprinesli za dosežene uspehe. Navzoči so dr. Potrč z zanimanjem poslušali in mu tudi pritrjevali kot vedno, ko zbrani ljudstvu tako od srca govori o domačih in svetovnih problemih.

S to spominsko ploščo je mesto Ptuj pridobilo nov dokument našega časa, ki bo tudi našim znanamcem obujal spomine na najsvetlejša obdobja naše zgodovine, ko so se uresničevale želje naših prednikov o bratstvu, o svobodi, neodvisnosti naših narodov, o ljudski oblasti in o socializmu. Mestni odbor ZB NOV bo čuval to spominsko ploščo in vlagal vse svoje sile v to, da bo tema

Dr. Potrč Jože med govorom

„DAN JLA“

22. DECEMBER BOMO TUDI LETOS V PTUJU DOSTOJNO PROSLAVILI

Kot vsa leta doslej, bo tudi letos za 22. december »DAN JLA« v Ptuj dobro pripravljena proslava za ptujsko prebivalstvo in pripadnike JLA v Titovem domu in na kasarnskem dvorišču. V teku so že temeljite priprave na to proslavo. Za 21. december ob 20. uri zvečer je predvidena v Titovem domu v Ptuj slavnostna akademija s programom, v katerem bodo sodelovali pripadniki JLA. Svoboda Ptuj in dijaki ptujske gimnazije. Po delovnih kolektivih je že začela agitacija za čim številnejšo udeležbo na akademiji.

Na dan 22. decembra bo v prisotnosti predstavnikov ljudske oblasti, političnih organizacij in zastopnikov enot JLA iz drugih krajev slavnosten pregled enot ptujske garnizije JLA, nakar bo objava naredb o odlikovanjih in pohvalah vojakov in vodilnega kadra ptujske garnizije. Popoldne bodo razna tekmovanja med pripadniki JLA in člani raznih ptujskih klubov. Predvidena je tudi parada enot JLA in predvojaške vzgoje skozi Ptuj.

Kot prejšnja leta bo tudi letos po akademiji 21. dec. v Domu JLA družaben večer, na katerega bo povabljeni večje število ptujskih političnih in prostevnih delavcev in gospodarstvenikov s soprogami.

Iz leta v leto zajema proslava »Dneva JLA« širši obseg, kar dokazuje, da tega dne ne proslavljajo samo pripadniki JLA, temveč vse prebivalstvo. Egar del je JLA, ki se zaveda da je skupno s prebivalstvom medvojnega leta in po vojni JLA doprinašala svoj častni delež k dosežanim skupnim uspehom in k ugledu naše dosedanje borbe in zmag za ohranitev naše svobode in neodvisnosti. Letošnja proslava bo imela še večji obseg ravno glede na pomiritev s sosedi in na velike uspehe miroljubne politike naše domovine.

Praznik republike v Hajdini

Ob letošnjem Prazniku republike se je zavednost Hajdinačnov resnično izkazala. Pa tudi spored proslave, ki je trajala skoraj dve uri, je bil pester in lep.

Program je obsegal himno, ki jo je zaigral tamburaški zbor iz Hajdosa, govor o pomenu Dneva republike, ki ga je imel tov. Vratič, nekaj narodnih pesmi, ki jih je zaigral na harmoniko Marjan Emeršič, recitacijo Kajti Vere ter druge točke, ki so bile vse izvedene res lepo.

Dvorano so Hajdinačniki napolnili do zadnjega kotička, proslava sama pa je bila vredna svojega imena. — ca

KAJ BOMO DELALI V BODOČI GRADENI SEZONI?

V sredo, 15. decembra t. l., ob 8.30 bo v dvorani Okrajnega komiteja ZKS v Ptuj Informativni sestanek vseh sedanjih in bodočih investitorjev, ki ga je sklical gradbena inspekcija OLO Ptuj. Na ta sestanek so povabljeni vsi direktorji in upravniki kmetijskih gospodarstev, zadrugnih posestev, ustanov, občin in ostalih gospodarskih podjetij, ki nameravajo v letu 1955 graditi ne glede na vrsto investicijskih gradenj.

Kaj dela SZDL v Dornavi?

Zimski čas prinaša v naše vasi oživljanje prosvetno-kulturnega in političnega dela. Drugačno delo nas je vezalo poleti, drugačno nas bo dvigalo iz zimskega mrtvila. Ven iz mrtvila! Saj je naše geslo: Živeti in ne životriti!

In Dornava?

Na sestanku SZDL je bilo razčlenjeno delo v vasi, pomanjkljivosti dela, postavljen je bil tudi okvirni program dela za prihodnje.

O čem je razpravljala SZDL v Dornavi?

Naloge SZDL niso naloge samo odbora, to so naloge nas vseh, zato bo treba več in tesnejše povezave članstva z odborom. Te do sedaj ni bilo v zadovoljivi meri. Zakaj so nastali

nekateri odstopi, (ki so se sicer izravnavali z novimi pristopi)? Članom še vedno ni dosti jasen pomen organizacije in nač čudnega ni, da izjavi član z nerazjasnjenim pojmovanjem: »Saj ni nimam od SZDL!« In vendar: mar niso naloge, ki jih vrši SZDL življenjskega pomena? Ljudska skupščina, ki je bila izvoljena od ljudstva in katere pravi zastopnik je, je izglasovala že celo vrsto zakonov v zaščito vsega delovnega ljudstva, n. pr.: Socialno zavarovanje, samouprava v gospodarskih podjetjih, zaščita mater in otrok, invalidski zakon itd. Glejmo naše onemogle! Če socialni organi sami urejujejo, da preživljajo onemogli brezskrbno svoje zadnje življenjske ure. Nekeje je: Prav hitro razumemo stvari, ko gre za naše osebne pravice in koristi, stvari pa, ki so širšega pomena, pa precej težje dojemamo. Prav bo, da bomo dobivali širši vpogled v današnje življenje, prav pa bo tudi, da bo znala SZDL napotiti ljudi na prvi forum, prav, da bo znala težave obrazložiti.

Na sestanku je bil obrazložen izraz in pomen komun kot združenje večjega teritorija z zaključnim gospodarskim obdelanjem. Trenutno kažejo Dornavačani še precej malničnost za to vprašanje in nekako čakajo bolj vidnega razvoja komun.

Mnoge stvari so kot važne naloge pred SZDL v Dornavi; tako je važno vprašanje postajališča, saj je iz bližnje in daljne okolice znatno število delavcev in dijakov vezanih na delovna mesta izven Dornave. In upoštevajmo še dobro, ko si išče naš glavni poljski pridelek — luk — svoja tržišča! Če seveda hočemo, da uresničimo vprašanje postajališča, bo treba resneje gledati nanj, kot se je to pred časom, ko je bilo vprašanje že tik pred uresnitvijo.

Gasilski dom nikakor ne odgovarja več svojim namenom in bo treba misliti na njegovo povečanje.

In končno: morda bo treba v doglednem času misliti tudi na to, da dobi Dornava svoj pošto?

Kmetijska zadruga stavlja več vprašanj SZDL, da je vprašani in dela še in še in se bodo Dornavačani morda še tudi vprašali, zakaj ne uspeva Kmetijskogospodarska šola tako, kot bi morala, saj številni učencev nikakor ne more zadovoljevati.

Da se Dornavačani zanimajo za vsa dogajanja, da se zanimajo za delo SZDL, so pokazali s svojim številnim obiskom na sestanku, prav pa bo, da bodo iznašli šimboli svoje misli ter delali pon ačelih SZDL. — ta.

Prebivalci iz Cirkulan!

Članek o proslavi 55-letnice kulturnoprosvetnega udejstvovanja na Borlu bo objavljen v prihodnji številki. — Uredništvo.

Spominska plošča

tolažili ob Lackovi aretaciji in njegovi smrti, da je zlomljen odpor proti okupatorju v ptujskem okraju.

Mestni odbor ZB NOV Ptuj je izbral letošnji Dan republike za odčitje spominske plošče heroju Jožetu Lacku na hiši, kjer je lepo število rodoljubov iz ptujskega okraja in tudi iz drugih okrajev pretrpelo grozne

nam jih priznava ves napredni svet. Tov. dr. Jože Potrč je v svojem govoru o heroju Jožetu Lacku in o borcih NOV iz ptujskega okraja ter vse naše domovine podčrtal, da nam je bilo mogoče doseči sedanje uspehe ravno zato, ker je znalo naše politično in državno vodstvo z opori na hrabre in neustrašene sinove naše domovine vsakokrat

29. novembra so v Središču predali prometu nov most

Okupator na svojem umiku iz naših krajev najbrž v nobenem izmed podeželskih krajev ni povzročil toliko škode, kakor ravno v Središču. Tu je požgal ali razstrelil skoraj vse javne zgradbe od občinske hiše do zdravstvenega doma, gasilskega doma, posojilnične zgradbe, kolodvora in drugih, poleg tega pa miniral še pet mostov čez Trnavo in še enega na Crncu.

Središčani so javne zgradbe delno popravili že v prvih po-vojnih letih, prav tako pa mostove, čeprav nekatere samo začasno. Eno takih začasnih popravil je bila tudi rekonstrukcija mostu v Steničnjaku. Ta je sicer ustrezala do lanskega leta. Toda les je s časom popustil in promet čez začasni most je postal nevaren. Končno so ga morali zapreti, da ne bi prišlo do nesreče.

Občinski ljudski odbor je moral nato vložiti vse svoje sile, da je prepričal OLO o potrebi dokončne obnove mostu. Do

odobritve kredita je prišlo končno letošnji pomlad, s tem pa tudi ne do takojšnje gradnje mostu, ker je komisija občine, ki ji je bila poverjena organizacija gradnje mostu, naložila na silne težave pri dobavi materiala. Predvsem je bila težava zaradi betonskega železa. Končno pa so bile vse težave premagane in mojstri iz Središča in okolice so lahko prišli za delo. Most je bil dograjen v kratkem času, vendar solidno.

Slavnostna otvoritev je bila 29. novembra dopoldne po krajši proslavi pred spomenikom padlim borcem NOB in žrtvam fašističnega terorja. Nato je zbrana množica odšla z godbo in zastavami na čelu k novemu mostu. Ob otvoritvi je predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Klobučar orisal gradnjo prvega mostu, ki je stal na istem mestu, nato pa na kratko tudi okoliščine, v katerih je bil prvič in drugič obnovljen.

Ob otvoritvi je v imenu OLO Ptuj spregovoril gradbeni inšpektor tov. Vimer, ki je čestital Središčanom k novemu doseženemu uspehu.

Novi most ima nosilnost 45 ton in bo v bodoče čez njega usmerjen promet iz vzhodnih Slovenskih gor in zahodnega gornjega Medžimurja proti Čakovcu in Zagrebu. Te okoliščine so tudi zahtevale gradnjo mostu tako velike nosilnosti, ker bi sicer za potrebe lokalnega prometa, kakršen je bil prej, zadostoval most z dosti manjšo nosilnostjo.

Izpred Okrožnega sodišča na zasedanju v Ptuj

Okrožno Gospodarsko sodišče v Mariboru je na zasedanju v Ptuj pred nekaj dnevi obravnavalo prestopke iz področja gospodarstva nekaterih KZ in podjetij iz ptujskega okrajnega področja, med temi predvsem nedovoljeno verižno trgovanje s lesom, ki jo je opravljala KZ Leskovec. Ta zadruga je bila kaznovana s 50.000 dinarjev kazni, lesni manipulant zadruga s 5000 dinarjev kazni, poleg tega pa so bila z drugimi odvzeta sredstva tovrstnega trgovanja v višini 205.000 din.

KZ Velika Nedelja je bila kaznovana zaradi toženja alkoholnih pijač izven za to določenih poslovnih prostorov in brez dovoljenja z 10.000 dinarjev kazni. Poslovodja Andrej Žuran pa s 5000 dinarjev kazni.

Zaradi nedovoljene grosistične dejavnosti, kakor tudi zaradi prikrievanja ročnih dolžnikov v višini 1.700.000 dinarjev je bila kaznovana poslovodnica »Merkur« iz Ptuj s kaznijo 65.000 dinarjev. Poslovodja Karel Vohner pa s 6000 dinarjev kazni.

Kje bomo letos postavili

Novoletno jelko

Društvo prijateljev mladine za mesto Ptuj je na seji 7. dec. osvojilo predlog, naj bi letos postavili »Novoletno jelko« po terenih, kjer bi naj terenski odbori SZDL pripravili to novoletno prireditve za otroke v dnevih od 27. do 30. decembra t. l. kakor bo pač kateremu terenu glede na prostore in ostalo najbolj odgovarjalo. Tereni naj to praznovanje pripravijo po svojih možnostih ob pomoči družin in članstva terena.

Društvo prijateljev mladine bo organiziralo predstave v kinu, Okrajnem gledališču in Lutkov-

nem gledališču za vse terene in bo objavljen razpored predstav za šolske in predšolske otroke. Otroci izpod treh let naj matere ne jemljejo s seboj na predstave, da ne bodo motili večjih udeležencev predstav.

Na prostoru v Lackovi ulici, kjer je bil lanskeletni novoletni sejem z novoletno jelko in kamor je prihajal »Dedek Mrz« (brez »Teke Zime«) bo tudi letos novoletni sejem z »Novoletno jelko«.

Sporod centralnih predstav in čas predstav ter razpored za udeležbo bo pravočasno objavljen.

Zaupanje ljudstva v organizacijo SZDL so umazano izrabili v svoje namene

V Kungoti se je že precej časa šušljalo, da nekaj ni v redu z denarjem, ki ga je kot dobiček osmih veselic branil vaški odbor SZDL in ki je bil namenjen. Vsaj pod to krinko so veselice prilejale za elektrifikacijo kraja. To se pravi, ker je kraj že elektrificiran, za preureditev krajevnega omrežja na motorni priklop, katerega doslej ni bilo. Za rešitev tega vprašanja so se prebivalci Kungote navdušili sicer že takoj po vojni in v tem pogledu je želja prebivalstva prišla do izraza tudi v takratnem vaškem odboru OF. Ta je sklenil, to je bilo leta 1946, v ta namen prirediti veselice in čisti izkupiček hraniti za te potrebe. Stvar je po svoji zamisli torej bila v redu, ker je čisto primer na našem podeželju, da se zbirajo sredstva v gotove namene prav tako na tak ali podoban način.

Vendar se je stvar, kakor je bila lepo zamišljena, okrenila popolnoma drugam. Ljudje so sicer na veselice, ki so jih vsega priradili osem, radi prihajali in precej trošili, saj je od veselic bilo zbrano okoli 140.000 dinarjev čistega dobička — toda ljudje, ki so takrat vodili organizacijo, so kmalu ugotovili, da se da pri vsej zadevi zaslužiti nekaj ali pa vse zase. Tako je organizacija pod Slovenskim predsedstvom ustvarila samo pri eni veselici nad 40.000 dinarjev čistega dobička. Na pobudo Topolovca Stanka sta bili dve veselici, ki sta vrgli vsaj 33.000 dinarjev ter

na pobudo Jožeta Topolovca prav tako ena veselica, ki je dala okrog 36.700 dinarjev čistega dobička.

Ves ta denar ni bil nikjer evidentiran, niti so ohranjeni kakršni koli dokumenti, po katerih bi bilo mogoče točno ugotoviti, koliko denarja bi moralo praznovati biti v blagajni vaškega odbora v korist krajevnih elektrifikacij.

Celotna zadeva je končno

prišla na dan. Res je sicer, da bo denar vrnjen, čeprav je tudi ta vrnitev problematična če upoštevamo, da so se malverzacije začele pred kakimi osmimi leti, ko je nekaj tisočakov predstavljalo premoženje. Kljub temu pa nas primer poučuje, kako lahko razni pokvarjeniki izkoristijo zaupanje ljudstva v organizacijo SZDL ter na drugi strani odsotnost kontrole v svoje sebične namene in v škodo skupnosti.

Sadjarji, sedaj je še čas za uničenje sadnih škodljivcev

Preberi in odloči se! Zdaj je čas zimskega škropljenja nja!

Škropljenje za naš okraj je obvezno!

Uničimo ameriškega kaparja!

Ta nevarni škodljivec ogroža slovensko sadjarstvo. Uničil je že na sto tisoče sadnih dreves. Če računamo, da negovano drevo da letno povprečno za 2000 din sadja, je vrednost pridelka v desetih letih 20.000 din, samo za 50 dreves pa že cel milijon dinarjev! Pri petdesetih drevesih torej že izgubiš milijon dinarjev, če dreve uniči kapar.

Proti kaparju se uspešno borimo le s kemičnimi sredstvi

Poceni in preprosto, toda zanesljivo zatremo kaparja z zim-

skim škropljenjem. Uničimo pa tudi druge škodljivce na sadnem dnevju: listne uši, bolšice in stenice, zimskega pedica, prstničarje, brstnega zavijača itd. Zimsko škropljenje lahko opravimo od pozne jeseni, ko je odpadlo vse listje, pa do zgodnje pomladi, ko nabreknejo brsti.

S katerimi škroplivi bomo škropili?

RUMESAN-pasto bomo uporabljali predvsem v zelo okuženih sadovnjakih in za zamenjanje sadnega drevja, ki ga dosejemo škroplili.

Na sto litrov vode damo za: alve, češnje, marelice, breskve, ribez in vinsko trto 1 kg RUMESAN-paste; za jablane in hruške pa do 2 kg RUMESAN-paste, ki uniči tudi mah in lišaj na deblu.

RUMESAN-olje bomo uporabljali v sadovnjakih, ki smo jih doslej redno oskrbovali in lanskoro škropili z RUMESAN-pasto. Prednost RUMESAN-olja je v tem, da ga kratkoročno vlijemo v vodo in premešamo, pa je škroplivo pripravljeno. Usledine ni in se zato razpršilci ne masijo. Prednost je tudi v tem, da uniči jajčeca raznih škodljivcev, katerih RUMESAN-pasta ne uniči. Za koščičasto sadno drevje rabimo 2 kg, za jablane in hruške pa 3 kg RUMESAN-olja na 100 litrov vode.

KREOZAN lahko uporabimo namesto RUMESAN-paste. Ima to dobro lastnost, da se lepo raztopi in ne pušča ostankov.

V Ptuj se je pocenil kruh

V zadnjih dneh je krišlo do pocenitve moke in kruha tudi v Ptuj. Po ponovnem pregledu kalkulacij dobaviteljev moke kakor tudi pekarskih obratov v Ptuj, je bila znižana cena moke za 1 dinar pri kilogramu, cena kruha pa za 2 dinarja pri kilogramu. Tako stane sedaj kruh v

DEŽURSTVO ŠPECERIJSKIH TRGOVIN

V soboto, 11. decembra 1954, je dežurna špecerijska trgovina Trg. podj. »Izbira« — poslovalnica »Hrana« Ljutomerca c. Dežurna trafika: Trafika v Murkovi ulici (Sretenovič).

Za prvo pomoč živini v ptujskem okraju je DOZ dodelil 30 troakar ev

Izkušnje pri nesrečah pri govedu nas učijo, da je največ nesreč pri živini zaradi napenjanja. V večini primerov napenjanja pride do pogina ali zasilnega zakola, ker si zaradi nevednosti ljudje ne znajo pomagati. V veliki večini primerov napenjanja pa lahko žival rešimo, če imamo pri roki troakar.

Napenjanje pri govedu povzroči plini, ki se v veliki količini

hitro razvijajo v vampu goveda, ne morejo pa odhajati. Temu je največji vzrok paša na detelji, posebno še, če je deteljše mokro. Če hočemo žival rešiti, moramo poskrbeti, da bodo plini čimprej izšli iz vampa. V ta namen nam služi troakar.

Troakar postavimo na konico kravi na levo bočno stran v nekoliko gornjem delu lakotnice v smeri proti desnemu lakotnemu sklepu — pri napetem govedu je to navadno najvišje izbočeno mesto v lakotnici. Nato s kakšnim predmetom — kladivom ali poleonom — močno udarimo po troakaru in ga stem udarcem zarinemo skozi kožo v vampo do ročaja troakara. Sedaj bodalo izvlečemo, cev pa obliči v govedu. Skozi to cev uhajajo plini. Često se zgodi, da se cev zamaši. V tem primeru potisnemo v cev bodalo ali kakšno paličico in tako cev očistimo. Cev pustimo v živali tako dolgo, dokler ne poneha napenjanja. Pri vsem tem pa moramo biti zelo previdni, da nas krava ne brče, posebno v trenutku, ko zabodemo troakar.

Državni zavarovalni zavod je dodelil ptujskemu okraju 30 troakarjev. Sporazumno z občinskimi ljudskimi odbori in KZ so jih prejeli živinorejci, ki so v svojem okolju poznani, da se razumejo na prvo pomoč pri živini in jih živinorejci običajno

ključje v primeru nesreče. DOZ je za to priredil enodnevni tečaj, na katerem so se naučili uporabljati troakar in nuditi prvo pomoč pri govedu. Razumljivo je, da je troakar namenjen prvenstveno za prvo pomoč pri govedu, ki je zavarovano pri DOZ, prav tako pa ga smejo imetniki uporabljati tudi za vso ostalo živino, ki ni zavarovana.

Troakarje so prejeli naslednji živinorejci: Jožef Sagadin, Seštrže; Franc Bandur, Rošnja; Franc Klasinc, Zlatolčje; Državno posništvo, Stattenberg; Anton Turk, Zupčja vas; Franc Planinšek, Zg. Pletenje; Stefan Rozman, Sp. Hajdina; Martin Meglič, Škorba; Franc Korže, Stoperč; Martin Muršec, Biš; Alojz Kramberger, Dolci; Jožef Korpar, Osluševci; Alojz Kumer, Trgovci; Ivan Stampar, Frankovci; Gustav Ozmec, Ormož; Ivan Tomazič, Središče; Alojz Terbut, Središče; Adolf Gracer, Jurčinci; Jakob Murko, Zg. Pristava; Ivan Herceg, Slatina; Alojz Veselič, Hrastovec; Stanko Prelog, Zagajšči; Alojz Strelec, Nova vas; Franc Kozel, Zakl. obč. Podlehnik; Julij Strlič, Cermotiči; Kmetijsko gospodarstvo Dornava; Anton Hajšek, Cirkovce; Anton Jernejšek, Dragonja vas; Janez Celan, Šikole.

inž. Anton Greif

Žetalec piše ...

Kakor sem slišal, je moj

prejšnji dopis vzbudil splošno pozornost, zamerili so mi zaradi njega le tisti, ki se čutijo prizadete, katerih pa na žalost ni malo. Bralce prosim, da ne posplošujejo napisanega na vse žetallane, ker večina je poštena, le nekaj nas je takih, ki poskušamo tu in tam izigrati kako uredbi ali predpis, mišlim pa, da tudi drugod takih ne manjka. Sklenil sem, da bom odslej tudi jaz med poštenimi, saj sem zadnji čas postal tudi član Socialistične zveze, kar je pri nas povprečno komaj vsak četrti volivec.

Da bi vsaj nekaj prispeval za skupnost, sem obljubil občinskemu ljudskemu odboru, da bom dal brezplačno ves les za občinski most, ki je strohnel in čez katerega tudi jaz vozim. Na občini so se s tem strinjali in obljubili nekaj sredstev, s katerimi bi plačali delo. Ker na črno ne bom več sekal, sem obvestil logarja, da mi posek odkaže. Ta se je res odzval in mi obenem prinesel težko pričakovano sečno dovoljenje. V okviru tega dovoljenja mi je les za most tudi odkazal in izračunal, da bom moral plačati 17 tisočakov gozdne takse. Dopolnoveval sem mu, da lesa ne mislim prodati, temveč podariti občini za most, pa mi je zabrusil, da je to vseeno, če se poseka, je treba plačati tudi gozdno takso. Tedaj sem sklenil, da je tudi meni vseeno, če most stoji ali ne, bomo pač vozili malo na ovinek preko potoka, kadar ne bo previsok voljen.

dostaj, hrastovino bom pa raje prodal ...

Pred dnevi sem vprašal soseda, ki je odbornik Kmetijske zadruge, kako kaj v zadrugi gospodarijo. Povedal mi je, da mu sedaj ni ničesar znanega, ker že dva meseca ni bilo nobene seje, sicer se pa za zadrugo tudi ne zanima, pač pa je pripravljen, da seje tudi nima kdo sklicati, ker je predsednik upravnega odbora na zadnji seji podal ostavko, ker ga je zaradi odločb o prekrških minilo veselo do dela. Odbor je njegovo odpoved baje sprejel pod znano žetalsko parolo »je, pa nis, ker pod to parolo odbor sprejme maršalstvo aliop. Da je ta soseda trditelj resničen, sem se sam prepričal, ko sem v oktobru prisostvoval polletnemu občnemu zboru, kjer so se med drugim pretekali zaradi zadruge ekonomije. Kakor sem razumel iz tega prekanja, je odbor še pred tedni sklenil ekonomijo predati Kmetijski gospodarski Podlehnik, a jih je funkcionar OZZ preprečil, da je to nesamostojno, ker bi s tem dejanjem prodali iz hleva najboljšo kravo. Tako je odbor ekonomijo obdržal. Nekaj tednov za tem t. j. na že omenjenem zboru, pa so vloga zametali in so zastopniki OZZ preprečevali zadrugnike, da je ekonomija za zadrugo izguba in naj to jalovo kravo čimprej predajo Podlehniku, ki bo moral imeti zanjto zdravila. Nekateri zadrugniki se s tem niso strinjali in so predlagali domača zdravila, s katerimi bi bilo potrebno najprej začeti z zdravljenjem vodstva zadruge in ekonomije, pa niso nič opravili. Nekateri kmetje tudi trdijo, da od zadruge nimajo nobene koristi in se zato zanjto ne brigajo. Jaz se z njimi ne strinjam, kljub temu, da otipljivih koristi res vsi nimajo, nekateri pa jih vendar imajo. Zato bi se pa vsi morali zanjto brigati, da ne bo koristila samo nekaterim. Jaz na primer sem letos enkrat tudi poskušal imeti od zadruge otipljivo korist. Moral sem namreč v Ptuj, pa sem si mislil: zakaj bi plačeval avtobus, ko imam pa v zadrugi avto, s katerim se lahko zastojam peš. Tako se je tudi zgodilo. Šofer nas je več takih potnikov lepo pokrpal s »plahotom«, da med potjo ne bi ustavili nič. Med vožnjo je imel avto res nekaj defektov, a po treh urah smo le srečno prispeli v Ptuj. Nazaj grede pa je bilo še slabše, saj sem primel domov le malo pred polnočjo. Po gotilnah med potjo na sem napravil štirikrat več kot stane vožnja z avtobusom. Kljub temu, da nisem bil preveč razčuden pri plačevanju za plahoto, to me je smetalo. Da ne bom več imel podobnih otipljivih koristi, — se pa še raje potnem z avtobusom. Pravilo tudi, da je zadruga sama letos plačala za popravila avtobusov, več kot pa je vredno. Kljub temu na tma še vedno dočim defektov. Zato firm svetujem, da naj za preprečitev za kmetijsko vrsto, ker bodo s tem mnoge prihranili ...

Pa še drugič kaj!

Konec prihodnjak.

Žetalec

Požar in poplava v Osluševcih

V minulem tednu sta vas Osluševci zajeli zaporedni nesreči. Požar je uničil veliko gospodarsko poslopje Marjete Venta iz Osluševca. Kljub deževnemu vremenu se je požar v naglici razširil ter v nekaj trenutkih zajel obširna gospodarska poslopja. Na kraj nesreče so prihitali sosede ter vaščani in tako rešili delno inventar, živino ter preprečili razširitev ognja na stanovaljsko poslopje, katero je bilo v sklopu, in je delno že gorelo. Prihitele so na pomoč gasilce čete ter omejile požar. V dejstvu so bile gasilske čete: Formin, Moškanjci, Gorisnica, Mihovci, Gajevci, Cvetkovci, v pripravi-

nosti pa še Ormož, Mala vas, Muretinici in druge. V tem pogledu jim pripada častna zahvala za njihovo požarovalno delo kakor tudi za preprečitev večje škode v bližnji okolici. Škoda po požaru znaša nad 1 milijon din. Prenizko elementarno zavarovanje ne more kriti povzročene škode.

Naslednji dan po požaru je močno narasla Pesnica pretrgala nasipe. Ogroženih je bilo več gospodarskih in stanovanjskih poslopj. Silni in nagli priliv vode je posestnikoma Jožefu Kukovcu in Ivanu Kukecu napravil veliko škodo na gospodarskih poslopih kakor tudi v stanovanju in na premočninah Jožefu Kukovcu. Je iz dvorišča odpravilo gradbeni material, les za kurjavo in povzročilo veliko škodo na poživstvu in samem stanovanju.

Kraj katastrofe so si ogledali predstavniki OLO Ptuj kakor tudi predstavniki Vodne uprave. Javno se je pokazalo — in to letos že drugič — da je regulacija Pesnice nujna.

Obeta se popravilo nasipov — le kdo si naj povzroči škodo vrne z odslužkom? V tem primeru bi bilo treba zaposliti delavce in prevoznike iz ogroženih krajev — nuditi zaslužek da bi se zacelile rane, ker drugih podpor verjetno ne bo. V nasprotnem primeru naj udarniško grade in branijo nasipe tudi iz tistih vasi, ki jih Pesnica splošno ne strahuje s poplavami in uničevanjem imetja. —Jek.

Iz Muretinov

Približuje se zimski čas in dolgi večeri. Vaščani Muretinov in bližnje okolice vneto čakajo, kdaj bo začel zopet z delom tukajšnji IZUD ter ponovno nekaj prikazal na našem odru. Preko leta je sicer bilo nekaj predstav, vendar se ljudstvo želi tovrstne dejavnosti mnoge več.

21. novembra je slavilo Prosto-vojnko gasilsko društvo Muretin-20-letnico svojega obstoja. Slovesnost se je vršila v navzočnosti sosednjih gasilskih društev Moškanjci, Gorisnica, Formin in Zagajšči. Ob tej priložnosti so bila razdeljena dvojsetna požarovalna članom od Okrajne zveze v Ptuj priznanja za požarovalno delo v gasilski organizaciji vse od ustanovitve društva v Muretinu.

Dan republike smo v Muretin-kih prav lepo proslavili. Vse je bilo lepo okrašeno, posebno Dom onemoglih kakor tudi drugi javni lokali.

Brezsrčna mati

2. novembra t. l. je odnesla Elizabeta Vedernjak iz Sp. Velovlaka iz ptujske bolnišnice svojo 14-mesečno hčerko, kjer se je otrok zdravil. Vendar otroka ni odnesla v svoje bivališče, temveč ga je v sami srajčki pustila ležati v sosedovem vinogradu. Otroci je noč prevekal, zmrazil pa ni, kakor je hotela zlobna mati. Sosedje so sicer silili otrokov jok, vendar do jutra niso šli gledat, kaj se dogaja. Naslednje jutro pa so našli otroka vsega premraženega, vendar še živ.

Brezsrčno mater dveh starejših, tudi nezakonskih otrok, so zaprli, dekletce pa bo verjetno ostalo pri življenju kljub temu, da se je močno prehladilo.

Najbolj priljubljeno ime

Filmska družba Columbia iz Hollywooda je dala pred kratkim v promet film »Jože« — njegovi bratje in pri tej priložnosti ugotovila, da je Jože najpogostejše ime na svetu. Najbolj priljubljeno je to ime v Sovjetski zvezi, kar je brez dvoma zaslug Josipa Visarionoviča Stalina. Sorazmerno najmanj Jožetov je na Švedskem, kjer je bolj priljubljeno ime »Axela«.

Sadjarški problemi

o katerih je treba razmišljati

(Franc Novak)

sadu ne dosežemo pred 15 letom po sajenju.

1. način sanacije:

Zdrava drevesa temeljito očistimo, ostrgamo niah in lišaje, razredčimo pregošče veje, jih izperemo od koncev najdobjejših vejic do tal s škropivom 98:2 vode in Rumesana. Istočasno drevesom dobro pognojimo. Za drevo rabimo vsaj dve samokolnici hlevskega gnojja in 10 kg Tomasove moke. Gnojimo tako, da izkopljemo pod robom drevesne krošnje za lopato globok in dve lopati širok jarek, na katerega dno potresemo Tomasovo moko, nato okrog 10 cm zemlje povrhu pa hlevski gnoj. Vse skupaj pokrijemo s ostanki zemlje in travno rušo, ki pa je ne zatlačimo. Zemlja se bo sama sesedla, pa tudi gnojila potrebujejo zrak za razpadanje.

2. način sanacije:

Če nimamo hlevskega gnojja, si pomagamo z nitrofoskatom, ki ga potrosimo po 10 kg na drevo na zgoraj opisan način. Vendar je ta način manj uspešen.

3. način sanacije:

V zemljo spravimo telkoča gnojila, kar storimo skozi luknje, ki smo jih prav v ta namen napravili v zemljo pol metra globoko ter jih zalozimo s kamnom, da jih ne bi zasula zemlja. V te odprtine vlijemo med letom (pred brstenjem, pred cvetenjem, ko so plodovi debeli kot oreh, ko se plodovi začne barvati in pred koncem julija) telkoča gnojila. V pošteve pride gnojilnica, ki ji dodamo za težko zemljo na 100 litrov 1 kg superfosfata in 10 dkg kalijeve soli, na lahki zemlji pa 1,5 kg superfosfata in 20 dkg kalijeve soli. Če nimamo gnojilnice, zmešamo med 100 litrov vode 5 do 10 kg čilkega solitra (ali amonijskega soliterja) in kalijevo sol in superfosfat v navedeni količini.

Lahko vzamemo tudi 20 kg nitrofoskala na 100 litrov vode in mešanico vlijemo v odprtine.

Na splošno dajemo več gnojilnice ali čilkega solitra pri slabotni rasti, pri nizki rodnosti poleg gornjih več superfosfata ali kalcne moke, ali Tomasove moke, za lepše barvanje in zre-

lost plodov dodajmo še kaljevo sol.

V večjem sadovnjaku gnojimo sadnemu drevju na ta način, da vrežemo s plugom nekaj brazd med drevesnimi vrstami ter gnojimo kot smo navedli zgoraj, prav tako pa tudi z vbrizgavanjem telkočih gnojil v zemljo s pomočjo prevozne škropilnice itd.

Sicer pa je več načinov gnojenja. Najvažnejše je, da v začetku sanacije drevesu močno pognojimo, da to čutijo vsi deli rastline in da začne ta novo življenje. Potem usmerjamo gnojenje po potrebi.

4. način sanacije:

Je enak gornjim trem načinom z dodatnim delom na drevesu samem. Močno opesano drevo pomladimo. To napravimo tako, da obžagamo važnejše veje srednje pa pustimo nekoliko daljšo, da dobi krona obliko strehe. Vsako vejo je treba odžagati nad zadnjim zdravim prstičem, da bo veja lahko ponovno zrastle. Tako pomladimo drevesu je treba v naslednjih letih urejevati rast vej. Odstrepati je treba pregošče poganeče.

5. način sanacije izvršimo na ta način, da prve leto drevo pomladimo, drugo leto precepimo; gnojimo pa po potrebi vsako leto glede na njegovo splošno stanje.

Konec prihodnjak.

Žetalec

O velikih evropskih knjižnicah

Tak je bil naslov predavanja, v katerem nas je vodil po znamenitih evropskih knjižnicah v petek, 3. decembra, tov. Andrej Kovač, bibliotekar Studijske knjižnice v Ptuj. Malo dvorano OK ZKS v Ptuj so napolnili »salustelji«. Ljudske univerze, povečini iz vrst učiteljskega in dijaštva.

Najprej smo se seznanili z glavnimi oblikami z največjo knjižnico na svetu, Kongresno knjižnico v Washingtonu, nato pa prešli na nekatere pomembnejše knjižnice v Evropi.

V Angliji je najznamenitejša knjižnica Britanskega muzeja, z vredno bogatimi knjižničnimi zbirkami in rukopisi. Anglija je poleg ZDA domovina splošnih javnih knjižnic, za katere velja že od 1. 1850 bibliotekarski zakon, ki določa za knjižnice poseben prispevek v obliki občinske davčine. V Franciji je osrednja knjižnica Narodna biblioteka v Parizu, ki je prevzela to vlogo po francoski revoluciji leta 1789. Od avstrijskih knjižnic je za nas pomembna Nacionalna biblioteka na Dunaju, ki hrani unikat naših prvih dveh knjig iz leta 1551, to je Trubarjev Katekizem in Abecedarij. V Nemčiji pa hrani Monakovska knjižnica naše prve zapiske iz konca 10. stoletja, Britanske spomenike. V Zvezni Nemčiji obično zelo skrbijo za knjižnice, čeprav o tem še nimajo nikakega zakona. Po številu knjig spada med največje svetovne knjižnice še Leninska v Moskvi in državna v Leningradu.

Z ozirom na film o skandinavskih knjižnicah, ki so ga predvajal ob zaključku predavanja, je bil poudarek na knjižnicah skandinavskih dežel, ki slove po svetu po najnaprednejšem knjižničarstvu. Za klasično deželo ljudskega knjižničarstva velja zlasti Danska, po svojih knjižnicah v glavnem mestu Kopenhagnu, kjer je Kraljevska biblioteka iz 17. stoletja največja knjižnica v skandinavskih deželah z 1.200.000 zvezdi. Kot najstarejša danska knjižnica pa slovi Univerzitetna knjižnica iz leta 1482. V danskem mestu Odense na otoku Fynen je urejena rojstna hiša slavnega danskega pesnika Andersena (1805–1875) kot muzej z zanimivo knjižnico, kjer so zbrana Andersenova dela iz vseh dežel in v vseh svetovnih jezikih. Razvoj ljudskega knjižničarstva na Danskem je zagotovljen z zakonom iz leta 1950, po katerem morajo občine finančno podpirati knjižnice. Mnogo prispevajo tudi številna društva prijateljev bibliotek. Posebni svobodni — bibliobusi — razvažajo knjige iz centralnih knjižnic v podeželske knjižnice. V goratih predelih Švedske in Norveške pa opravljajo funkcijo samostojnih knjižnic.

Prav tako na visoki stopnji so tudi knjižnice na Švedskem.

Televizijska akademija v Markovcih

Telesnovzgojno društvo »Partizan« v Markovcih je pridobilo 28. novembra v Markovcih televizijsko akademijo ter s tem postalo Dan republike.

Na akademiji so sodelovali vsi oddelki, obsegala pa je 13 točk. Prvi so nastopili z recitacijo učenec nižje gimnazije pod vodstvom tov. Kafolove ter v jedrnatih besedah poudarili pomen 29. novembra za naše narode. Po tej recitaciji so se odvijale televizijske točke. Pionirke so izvajale proste in simbolične vaje dokaj ljubko in lepo. Tudi pionirji so nastopili s prostimi vajami in v preskokih preko konja. Zelo efekten je bil nastop članic, ki so ob spremljavi godbe izvajale vaje resnično lepo in skladno, da je bila njihova točka gotovo ena najboljših. Globok vtis je naredila tudi simbolična vaja članov »Tam, kjer teče bistra Zila«, ki je posvečena bratom, ki jim še ni dano, da bi skupno z našimi praznovali svobodo Dan republike. Na bradli so nastopili člani in mladinci. Zaključna točka akademije je bil nastop članov z narodnimi pesmi.

Akademija je v splošnem dobro uspela. Čeprav se društvo bori s precejšnjimi težavami, ker se še najdejo ljudje ki jim je telesna vzgoja trn v peti.

Občinstvo je dvorano napolnilo do zadnjega kotička ter dalo nastopajočim vse priznanje za njihov trud ter tako skupno z njimi lepo praznovali Dan republike. OP

kjer je največja in najstarejša skandinavka knjižnica v južnošvedskem mestu Upsali, ustanovljena leta 1477. V glavnem mestu Stockholmu se nahaja narodna knjižnica Švedske, to je Kraljevska biblioteka, ki sega v 16. stoletje.

Osrednja knjižnica na Norveškem je Vseučilišna knjižnica v Oslu, ustanovljena leta 1814.

V skandinavskih deželah gradijo izredno veliko število knjižnic, katerih uporaba je popolnoma brezplačna. Temu razcvetu se morajo knjižnice zahvaliti razmeroma dolgi dobi letu v teh deželah, kakor tudi tesnemu sodelovanju z upravnimi oblastmi in prosvetnimi ustanovami.

Skandinavski otroci poučujejo o pomenu knjižnic že od drugega razreda ljudske šole. Od bogatih izkušenj skandinavskih knjižnic bi se lahko tudi pri nas mnogo naučili.

Mnogo povedanega je pokazal tudi kulturni film o švedskih knjižnicah, izdelan na pobudo UNESCO, ki je zadal naloge, širiti tudi knjižničarstvo v

svetu. V tem filmu je nazorno prikazana organizacija in utrpanje mestne knjižnice v južnošvedskem mestu Malmöju. Glede na to, da je knjižnica v smotno urejeni knjižnični prostori, čitalnica, časopisni oddelki, mladina pa je navdušila otroški oddelki, opremljeni s prizori iz pravljicnega sveta. Tak vabljiv kotiček bi si gotovo želela naša ptujska mladina. Morda se ji bo ta želja delno izpolnila z nameravanim pionirsko knjižnico v Ptuj, za katero so začetni krediti že odobreni.

O marsičem so se udeleženci predavanja razgovorili po predavanem filmu: o težavah Mestne knjižnice v Ptuj, ki si ne more nabaviti po več izvodov ene knjige, o potrebi Zakona o ljudskih knjižnicah, ki bi naj zagotovil knjižnicam potrebna finančna sredstva in slično. Iz pogovora je bilo razvidno, da naši ljudje radi berejo, se radi izobražujejo, zato bi se denar, porabljen za Mestno, bodočo Pionirsko, kakor tudi za Studijsko knjižnico gotovo bogato obrestoval. —ej.

Novice iz Rodnega vrha

15. novembra 1954 so pričeli zidarji urejevati v bivši Prejačevi zidanci stanovanja za učitelje. Delo je prevzelo Remontno podjetje iz Ptuja. Zidarska dela vodi poltr. Zirovnik Mihael Ker je na našem hribu težko dobiti stanovanje in hrano. Pomagajo pri delu domači zidarji in težaki. Ko bo stanovanjska hiša gotova, se bodo učitelji preselili v nova stanovanja. V šoli pa bodo začeli preurejevati dosedanja stanovanja v učilnice, ker nam dve dosedanj veli ne zadostujeta.

23. novembra nas je obiskal okrajni prosvetni inšpektor tov. Karel Sepec, ki nam je predložil potrebo, da tudi na Rodnem vrhu

šolarji vsak dan hodijo v šolo in da lahko ostane doma samo tisti, ki je resnično bolan. Njihova prva dolžnost je torej redno hoditi v šolo in se tudi doma pridno učiti.

Glavno jesensko delo je končano. Prišel je čas porok. Prvi par, ki je sklenil zakonsko zvezo sta Franc Kores iz Dežna in Pecca Jus iz Strajne. Želimo jima mnogo sreče!

Sedaj ko se bliža zimski čas, bi bilo prav če bi popravili brvi po Ribnikih, ki so, če zmruže, življenjsko nevarne. Posebno letos je lepo število tečajnikov iz Rodnega vrha. Dolene in Gorcednežne ki imajo pot čez Ribnik do šole v Podlehniku. Naša

Uspela prireditve v Žetalah

V nedeljo, 28. nov. 1954, je občinski odbor Rdečega križa Žetale s sodelovanjem KUD priredil zelo uspešno kulturno in zabavno prireditev. Igralska skupina je uprizorila tri enodejanske: »Gumba«, »Lopov« in »Krap«. Med posameznimi točkami pa so bili spretno vpleteni vsi vesele in satirni dvoplet ter pesmi. Dvorana je bila nabito polna. Čisti dobiček je bil namenjen Rdečemu križu.

Posebna zasluga gre tov. Zerku za spretno režijo in je tudi sam bil duša cele prireditve. Tudi scena je bila dobra, posebno po »Krapu«, kjer se je pokazalo, da se s preprostimi sredstvi tudi precej napravi, kar nam dobro volje in truda je treba, kakor ga je tokrat pokazal tov. Zerk. Želimo bi samo, da bi ga še večkrat videli tako prireditev v sodelovanju pri prireditvah.

Vsi ostali igralci so zadovoljili, posebno pa so se izkazali tov. Butolen, Dolenceva, Smuc in Dobrun. S slednjima dvema, ki sta tokrat prvič nastopila na našem odru, je naša igral-

ska skupina precej pridobila.

Gledalci so bili s prireditvijo nadvse zadovoljni. Posebno še, ker med posameznimi dejavnostmi ni bilo običajnih dolgovernih odmorov in čakanja, kakor je bilo to do sedaj pri nas v navadi, temveč so se lahko vmes priročno nasmejali. Nekaterim samo satirna »žetalska himna« ni šla povsem v račun, ker so se verjetno čutili prizadete.

Po prireditvi je odbor Rdečega križa izvedel tudi prvo uspešno akcijo v borbi proti pijančenju, ker je organiziral točenje brezalkoholnega čaja. Tako je mladina od zvokih harmonike za dobro uro veselo zaplesala, nato pa se trezno in mirno razšla. Ta uspešna prireditev je poleg povsem novega načina dokazala tudi to, da je možno doseči dobro udeležbo in nuditi ljudem zdravo zabavo brez veselje in pitancovanja, kakor se je to običajno dogajalo do sedaj.

Sličnih prireditev si še večkrat želimo!

Fideršek

Tovarna »Delta« Ptuj se širi

V tovarni »Delta« v Ptuj je bila letošnja proslava Dneva republike zelo prišrna, saj so na ta dan otvorili novo šivalnico s 50 novimi stroji, razvili nov sindikalni prapor ter odkrili spominsko ploščo v spomin na prve volivce delavskega sveta.

V zelo zanimivem referatu, ki ga je imel direktor tovarne tov. Heribert Zamuda, je bila nazorno opisana vsa razvojna pot te tovarne po osvoboditvi in njena perspektiva za bodočnost, ko se bo v razširjenem obratu kolektiv povečal za nadaljnjih nekaj sto delav. Tudi tov. Čeh in tov. Potočnikova sta prikazala v svojih referatih, zakaj se lahko ta kolektiv vesel svojih dosedanjih uspehov in zakaj lahko gleda z zaupanjem v bodočnost, saj so izdelki te tovarne zasloveli po vsej državi glede na kakovost materiala, krog in izdelavo. Ta tovarna pa je važna za Ptuj in ptujski okraj zlasti glede na veliko možnost zaposlitve ženske delovne sile, izučenih priučnih živili, ki najdejo v tem korodnihi ples.

Iz Gorišnice

Izobrazevalno umetniško društvo »Ruda Sever« Gorišnica vabi vse člane društva kakor tudi nečlane na redni letni občni zbor društva, ki bo v nedeljo 12. decembra, ob 17 uri v Zadrudnem domu po končanem koncertu. Vabljenil

ZANIMIVOSTI

Robinsonov otok izginja
Geologi iz države Čile so ugotovili, da je okrog 300 km zahodno od Valparaísa v Tihem oceanu ležeč otok Juan Fernandez na tem, da izgine s površja. Valovanje morja, vetrovi in nallvi pretlijo, da bo otokova površina popolnoma izgubila pod vodno gladino.

Na tem otoku je v letih od 1704 do 1709 živel mornar Aleksander Selkirk, katerega pustolovsko življenje je uporabljal Daniel Defoe pri gradnji svojega romana »Robinson Crusoe«.

Pri izpitu je padel

V Rimu so zasneli nekega mladca, ko je skušal ukrasti službojočemu policistu pištolo. Pri zasliševanju je mladinec priznal, da je dobil tatvino pištolo kot izpitno nalogo v šoli za čeparje.

CENE NA PTUJSKEM ŽIVILSKEM TRGU

v sredo, 8. decembra 1954.
za liter, kilogram ali komad
Čebula 30—35, česen 100, fi-
žol 50—60, hren 60, krompir 10
do 12, cvetača 50, peteršilj 30 do
40, rdeča pesa 20—25, redkev
20, por 30, solata 50—60, kisló
zelje 50, kisló repa 20, motovilec
100, radič 100, rdeče zelje 20,
zelje v glavah 20, zelena 40, ko-
renček 30—35, orhovi 25.

Koruza 25, pšenica 30, proso
30, koruzna moka 30, ajdova mo-
ka 40, enotna moka 42, ajdova
kaša 100—120, prosena kaša 60.
Surovo maslo 400, zaseka 270,
mast 270, mleko 20—22, smetana
120, sir 40—70.

Kokoši 250—400, piščanci 200
do 500, purani 600—1200.

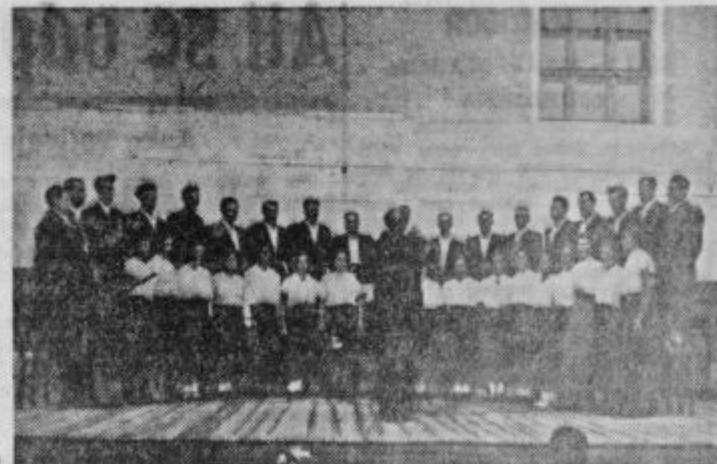
Hruške 30, jabolka 40, orehi
120.

Jajca 18.

Okrajno gledališče Ptuj

Nedelja, 12. dec., ob 15 uri:
Dario Niccodemi: »SCAMPO-
LO« - (»POSTRZEK«), kom-
dije v treh dejanjih — ZAD-
NJIČ!!

Ponedeljek, 13. dec., ob 16 uri:
Hans Tietmeyer: »MLADOST
PRED SODIŠČEM«, razprava
pred sodiščem za mladoletnike
v dveh dejanjih. Desetič! —
Mladinski abonma: Red B.

Mešani in moški pevski zbor IZUD Ruda Sever iz Gorišnice bo priredil v nedeljo, 12. decembra t. l., ob 15. uri v Zadrudnem domu v Gorišnici.

KONCERT
narodnih in umetnih pesni pod vodstvom dirigenta tov. Staniša Stanela
Predprodaja vstopnic v Kmetijsko zadrujo Gorišnica.
Vabljeni vsi ljubitelji lepega petja!

Vsakašalci našim bealcem

Valter Koser:

O prehrani nosečnic

(Nadaljevanje in konec)

O pomenu mineralov. Izmed mineralov sta najvažnejša kalcij in fosfor. Če teh dveh snovi ne bo v materini hrani dovolj, bodo razumljivo primanjkovali tudi plodu, ki jih prvenstveno potrebuje. Mislim, da je to razumljivo. Kalcij in fosfor sta tiista dva faktorja, ki v zvezi z D vitaminom zagotovita, da otrok ne bi zbolil za rahitisom. Rahitis se da sicer še pozneje v življenju uspešno zdraviti, posebno če začnemo s tem zgodaj. Nikoli več pa ne morem preprečiti drugega zla, ki nastane zaradi pomanjkanja kalcija in fosfora, t. j. nepravilnega razvoja zobovja in njegovo gnitje — caries. Tzv. kalcifikacija otroškega zobovja je prvo, ki ustvari to, da so zobje dovolj trdni in začne že v plodu, in to med 16. in 40. tednom nosečnosti. Kalcifikacija stalnega zobovja se začne konec nosečnosti in se nadaljuje v dobi dojenja. Premalo kalcija in fosfora v materini hrani bo okvarilo torej ne samo mlečno zobovje, ampak se bo škodljivo kazalo tudi na razvoju in obstoju končnega — permanentnega zobovja. Najmanjša količina kalcija in fosfora, ki ga žena potrebuje, znaša za prvi mineral 1,5—2 grama, za fosfor pa 1—2 grama dnevno. Ta količina je zagotovljena v 1½ litru mleka dnevno. (Mleko vsebuje poleg važnih sestavin sorazmerno ogromno kalcija in fosfora) Na žalost dobi žena običajno le eno tretjino tega, kar bi potrebovala. Prednost mleka je v tem, da

sta v njem kalcij in fosfor v taki naradni obliki, ki jih organizem brez težav lahko sprejme vase, kar pa n. pr. za kalcij v tabletah nikakor ne moremo trditi. Fosfor se drugače nahaja še v jetrih, fižolu, špinatu, siru in rumenjaku v večjih količinah. Švicarji priporočajo v nosečem času tudi fluor, ki ga mešajo z jedilno soljo, kateri dodajajo tudi malo kalcijevega joda. Pomanjkanje kalcija in fosfora v hrani matere pa ni škodljivo samo za otroka (rahitis, caries itd.), temveč tudi zanjo sama. Pri materi pride namreč lahko prav tako do neke vrste rahitisa, tzv. osteomalacije ali boleznj mehčanja kosti. Do take prave osteomalacije pride seveda bolj redko, ker nikoli ni hrana brez kalcija, fosfora in D vitamina, pač pa srečujemo čisto nekakšno predznake tega obolenja, kot so: nespečnost, bolečine v mišicah in križu, splošni nemir, mati močno za-
znava gibe ploda itd. Pri teh znakih, ki sem jih pravkar omenil, predpišejo zdravniki običajno vitamine grupe B, ki pa v teh primerih seveda ne pomagajo. Star pregovor tudi pravi, da vsaka nosečnost stane mater en zob. To seveda ne drži, ker je danes skoraj stoodstotno dokazano, da kalcij in fosfor tako enostavno ne moreta iz zob, da bi do tega lahko prišlo. Če pa kljub temu opazimo, pri nosečnicah večkrat okvare na zobovju, je temu največkrat vzrok to, da posvečajo nosečnice premalo časa in pozornosti negi zob ali pa so take okvare zobovja obstajale že pred nosečnostjo. Med preprostimi ljudstvom je celo razširjeno mnenje, da je čiščenje zob med nosečnostjo škodljivo. Temu seveda ni tako. Nasprotno — defektno zobovje je treba tudi za časa nosečnosti popravljati — seveda pa so težji posegi, kot izdelovanje mostičev in protez nezaželeni in prepo-vedani, posebno pri daljši nosečnosti.

Poleg kalcija in fosfora, katerih pomen smo pravkar razložili, je za normalni potek nosečnosti, poroda in poznejše življenje dojenčka in matere še izredno važnost dovoljna količina železa v hrani nosečnice. Železo je važna sestavina del krvi. Zaradi pomanjkanja železa se razvije slabokrvnost in malokrvnost.

Za dobro voljo

Malenkost
— Ali boš zelo žalostna, draga žena, ko bom umrl? Ali boš zelo jokala?
— Ti vendar poznaš moje mehko srce in veš, da začnem jokati za vsako malenkost.

Med plesalci
— Tovariš, ali poznate razliko med »plesati« in »opotekati se«?
— Ne, draga tovarišica.
— No, to sem si takoj mislila.

Zenska starost
— Koliko ste stara?
— Devetnajst let.
— Toda to ste rekli že pred dvema letoma.
— Seveda, saj vendar nisem med tistimi, ki govorijo sedaj tako, sicer pa drugače.

Očka, sinček in štorilja
Očka in sinček razpravljata o štorilji, ki prinaša otroke. Končno vpraša sinček: »Dobro, očka, kdo pa potem prinaša male štorilje?«

Nemogoče
— Ali tudi ti hodiš s kurami spat?
— Ne. Jih nimam.

Nova strojejska

— Vi pišete popolnoma napačno!
— Kako? Te besede sploh ni bilo v diktatu.

RADIO LJUBLJANA
IN MARIBOR

327,1 in 212,4 m 90,1 MHz

LJUBLJANA

PETER, DNE 9. DECEMBRA

8.00—6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pesni glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in vremenska napoved. 6.00—6.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.30 Trini pregled. 6.35 Pisan spored narodnih pesmi izvajajo solisti in orkester Radija Maribor. p. v. Filipa Bernarda. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar. 7.10 Jutranji orkestralni spored. 7.20 Gospodinjki nasveti. 7.40—8.00 Zabavna glasba. vmes reklame.

11.00 Radijski koledar. 11.05 Glasbena medija. 11.15 Člankanom — dober dan! (Običajno pogovorno žival — leva.) 11.30 Orkestralni spored. 12.00 Kmetijska univerza. 12.15 Iz starejših slovenske zbornice literature — poje Ljubljanski komorni zbor. p. v. Milka Škoberne. 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objava. 12.45 Zabavna glasba. vmes reklame. 13.00 Na strani. 13.15 Melodije za razvedrilo. 14.00 Za pionirje (Kaj o Indijancih). 14.20 Opoldanski koncert. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava. 15.15 Lahka glasba. 15.30 Glasbeni razgledi. 15.45 Iz sodobnih oper. 16.10 Utrinki iz literature — Andrej Malraux: Vihar v Sangaju. 16.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.00 Napoved časa in poročila. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.00 Družinski pogovori. 18.10 Narodne pesmi izvajajo delavski kvarteti. 18.15 Jutranji spored. 18.30 Iz kolektivov za kolektive. 18.45 15 minut z Avgustom Stankom. 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Zabavna glasba. vmes reklame in objave. 20.00 Tedenski znanstvenopolitični pregled. 20.15 Iz del Friderika Chopina (glasbena oddaja s komentarjem). 21.00 Oddaja o morju in pomorščakih. 21.30 Plesna in zabavna glasba. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15—22.30 Nočni simfonični koncert. 22.35—23.00 UKV program: V plesnem ritmu. 23.00—24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

SOBOTA, DNE 11. DECEMBRA

5.00—6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pesni glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in vremenska napoved. 6.00—6.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 6.30 Trini pregled. 6.35 Za prijetno jutro izvajajo domače napovede. 6.40 Jutranji spored. 7.00 Gospodinjki nasveti. 7.40—8.00 Zabavna glasba — vmes reklame.

11.00 Radijski koledar. 11.05 Glasbena medija. 11.15 Pisan drobci za pionirje. 11.35 Iz domače glasbene literature. Karel Pahor: Mrtvaški ples. Marjan Lipovšek: Druga suita za godala. 12.00 Kmetijski nasveti. 12.10 Polke in valčke izvajajo veseli deklici. (Prenos iz Maribora). 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objava. 12.45 Zabavna glasba. vmes reklame. 13.00 Na strani. 13.15 Melodije za razvedrilo. 14.00 Iz Uradnih listov. 14.10 Popoldanski koncert. B. Smetana: Vitava — simfonična pesnitev. Aram Hatatjan. Koncert za violino in orkester. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava. 15.15 Lahka glasba. 15.30 Tečaj esperantskega jezika — 11. lekcija. 15.40 Hrvatska narodna glasba (prenos iz Zagreba). 16.00 Glasbena medija. 16.10 Utrinki iz literature — Camkarije lirike (ob obitnici smrti). 16.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.00 Napoved časa in poročila. 17.10 Glasbena medija. 18.00 Jutranji spored. 18.15 Mladinske skladbe Pavla Kalana. 18.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 18.40 Igra tamburaški orkester p. v. Matka Šljakoviča. 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Zabavna glasba. vmes reklame in objave. 20.00 Pisan sobotni večer. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Iz Ljubljanijski plesni sekstet. 22.30—23.00 Oddaja za naše poslušalce — na valu 327,1 m. 23.00—23.15 UKV program: Plesna glasba. 23.15—23.30 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

NEDELJA, 12. DECEMBRA 1954

6.00—8.00 Dobro jutro dragi poslušalci! 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 6.30—6.35 Pregled tiska. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15—7.30 Reklame. 7.30—7.35 Radijski koledar in prireditve dneva. 8.00 O športu in športnikih — Tary Tugomir: Sinja bitka za hitrost. 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro. 9.00 Otroška predstava: Juha od špile (Andersenova pravljica v priredbi J. Rakovca). 9.30 Operetna in lahka glasba. 10.00 Družinski pogovori. 10.10 Popoldanski simfonični koncert. 11.00 Oddaja za Benetke Slovenije. 11.20 Lahke opoldanske orkestralne sporede — vmes ob 12.00—12.10 Pogovor s poslušalci. 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objava. 12.45 Zabavna glasba. vmes reklame. 13.00 Pol ure za našo vas. 13.30 Zeleni ste — poslušajte! 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava. 15.15 Lahka glasba. 15.30 Po naši lepi deželi: Reportaža s poti po Črni gori. 16.00 Neznani talenti (javno nagradno tekmovanje solistov in ansamblov v veliki filharmonični dvorani). 17.00 V plesnem ritmu. 17.30 Radijska igra. 18.10 Promenadni koncert. 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave. 20.00 Kaj bo prihodnji teden na sporedu. 21.00 Večerni operni koncert. 21.00 Kulturna kronika. 21.15 V svetu ritmov in melodij. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15—23.00 Koncert sodobne glasbe. 22.15—23.00 UKV program: V plesnem ritmu. 23.00—24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m.

Ne pozabite takoj nakazati za ostale naročnine za

PTUJSKI TEDNIK

Ali se odprti hlevi res obnesejo?

Kako vplivajo preprih, mokrota in mraz na zdravje živine

Po daljšem času sem v začetku septembra zopet obiskal Ptuj. Med drugim sem si ogledal tudi III. okrajno gospodarsko razstavo, ki je s svojo originalno ureditvijo vzbujala splošno pozornost in pohvalo. Mene sta predvsem zanimali kmetijstvo in živinoreja, ki je bila zlasti prvo nedeljo bogato zastopana, saj je bilo razstavljenih 84 glav pingavske in 36 glav simentalke pasme, od tega 12 bikov, 68 krav in 40 telet.

Vse živali so bile rodovniške s potrebnimi proizvodnimi podatki. Komisija strokovnjakov je pod vodstvom ing. Ferčaja iz Kmetijskega raziskovalnega in kontrolnega zavoda v Ljubljani strokovno ocenila živino in kot je znano, 10 glav živine ocenila v I., 32 glav v II. in 35 glav živine v III. razred. Po končani ocenitvi so najboljši živinorejci prejeli denarne nagrade od 1500 do 10.000 din, v skupnem znesku 340.000 din. Poleg tega je Kmetijsko gospodarstvo Zavre prelo od razstavnega odbora I. rejske premije v višini 40.000 din, II. rejske premije po 20.000 din pa sta prejela Franc Borlo iz Središča in Ivan Babič iz Loperšic pri Ormožu.

Kot priznanje za trenutno najboljšo selekcijsko organizacijo in dobre rejske uspehe svojih članov je prejela Kmetijska zadruha Ormož veliki srebrni prehodni pokal. V znak priznanja za uspehe v vzreji najboljših produktivnih živali je Kmetijsko gospodarstvo Zavre prejelo trajni zlati pokal. Trajni mali srebrni pokal pa je prejel Franc Borlo iz Središča kot dar OZZ Ptuj.

Razumljivo je, da je bil ta dan velik dogodek v življenju živinorejcev ptujskega okraja in da smo tudi popoldan, ko sem obiskal svoje sorodnike na vasi, največ razpravljali o lepi razstavljeni živini in o tem, kaj bi bilo treba še storiti, da bi na prihodnjem razstavišču in ocenjevanju naše živine bili uspešnejši.

Ko smo tako govorili o tem in onem ter sem govoril tudi o koristnosti odprtih hlevov, se je na cesti ustavil mlad fant z motornim kolesom. Ko ga je popravil, je zaprosil v trdi, a vendar pravilni slovensčini, ki je izdajala koroskega Slovenca, za malo vode. V pogovoru z njim smo zvedeli, da študira agronomijo v Gradcu in da je kmetič sin. Razumljivo je, da so ga navzoč takoj začeli povpraševati o živinoreji na Koroskem, in tako se je razvil kaj zanimiv razgovor tudi o vzreji živine na prostem.

Koroski študent nam je povedal, da je v Beli pri Smohorju na Koroskem kmet Sluga, po domače Čutnik, ki ima že dolga leta odprti hlev za svojo živino, v katerem je dosegel izredne uspehe. Seveda so navzoč temu ugovarjali, češ, da v odprtem hlevu zlasti v zimski dobi preprih, mokrota in mraz sigurno slabo vplivajo na zdravje živine, saj v takem hlevu vedno »vleče«.

Ker smo imeli na razpolago posodo z vodo, nas je študent pozval, naj takoj skupno z njim napravimo poučen poskus. Seveda smo se radi odzvali. Kakor on, smo tudi mi vsi namočili hrbtno stran desne roke v vodi in nato z roko hitro mahali okrog sebe. Čeprav se toplota zraka zaradi tega ni nič spremenila, nas je zeblo v hrbtno

stran roke, ker je voda naglo izhlapevala. Zaradi mokre roke in močnega prepriha, ki je nastal z mahanjem roke, smo začutili na njej močan hlad.

Ko smo si zopet ogreli roko, smo namočili hrbtno obeh rok v vodi in z levo roko mahali, z desno pa ne. Prav kmalu smo ugotovili, da je leva roka postala prej suha, kakor desna, ki je mirovala. Hkrati pa smo tudi ugotovili, da nas je v levo roko dosti bolj zeblo, kakor v desno. Zopet smo iz tega dobili ugotovitve, da se mokra koža v močnem preprihu hitreje osuši, a pri tem odvzame tudi našemu telesu več toplote kakor pa mokra roka, ki se je sicer v enako toplem zraku, a brez prepriha počasi sušila.

Polzuskov še ni bilo dovolj. Zdaj smo morali namočiti v vodi samo hrbet desne roke in nato mahati okrog sebe z obojema rokama. Kaj kmalu smo občutili, da nas v desno roko precej močno zebe, a v levo skoraj nič, četudi smo z obojema enako hitro mahali okrog sebe. Zopet smo dobili nov nauk, da suha koža tudi v močnem preprihu ali vetru ne zgubi toliko toplote kakor pa mokra.

No, ta študent nam je tudi povedal, da so tak polzusk napravili vsi študentje, ko so bili nekoč na poučnem izletu pri Čutniku in jim je ta razlagal prednosti odprtega hleva, in sicer takole:

Živina v zaprtih, zatohlih hlevih se poti, znojnice na koži se razširijo in taka živina je zelo občutljiva za najmanjši preprih ali veter, pa tudi za mraz, kajti prepotena koža se na preprihu hitro osuši in odvzame telesu mnogo toplote. To se v odprtem hlevu ne more zgoditi. Tu ni hlevske toplote in vlage, zaradi tega se tudi živina ne poti, a znojnice na koži so stisnjene. S tem je tudi živalsko telo zavarovano proti mrazu.

Poleg tega ne smemo pozabiti, da je goveja koža dosti debe-

lejša od naše, saj delajo iz te kože podplate. Na mrazu pa se tudi pod kožo nabere debelejša plast maščobe, ki pomaga varovati telo pred mrazom. Zaradi tega je živina, ki je tudi pozimi v odprtih hlevih debelejša in jo mesarji raje kupujejo.

Živalska koža je pokrita z dlako, ki je v zimski dobi gostejša. Zrak med kožo in dlako prav tako tvori zaščitno toplotno plast okrog živali, ki zadržuje toploto telesa. Študent nam je priporočil, da naredimo še en zanimiv polzusk. Položite polet roko tik ob živalski koži, in čutili boste, kako koža oddaja toploto. Če pa isti polzusk naredite pozimi, ne boste čutili prav nobene toplote, ki bi prihajala od živalskega telesa, četudi je takrat zrak mnogo hladnejši. Podoben polzusk lahko naredimo tudi v hlevu. Če vanj postavimo živino z letno rekejšo dlako, bomo kmalu začutili, da se je hlev ogrel od živalske toplote. Če pa naredimo tak polzusk pozimi, ko ima živina gostejšo zimsko dlako in ne oddaja nobene toplote, pa se zrak v hlevu ne bo mogel segreti.

Tako nas je takrat Čutnik prepričal, da oddajajo domače živali, ki žive pozimi v odprtih hlevih manj toplote, kakor pa one, ki stoje pozimi v zaprtih, zatohlih hlevih,« je dejal koroski študent agronomije.

Mnogo zanimivega nam je povedal ta koroski Slovenec, saj je imel med nami hvaležne poslušalce, četudi so ga nekateri le malo nezaupno gledali, češ, nam pa ni prav nič zameril, kajti sam je povedal, da so tudi pri njih živinorejci strokovnjaki v začetku s precejšnjim nezaupanjem spremljali Čutnikova prizadevanja in da so šele pozneje, ko so se sami prepričali o prednostih odprte reje živine, dali svoje priznanje koristnosti takega postopanja.

Sgl

Človeško telo -
dve tretjini vode

Človek je prvih devet mesecev svojega življenja pravo vodeno bitje. Kakor riba v vodi, plava embrio v rodni vodi maternice. V tretjem mesecu razvoja sestavlja otrokovo telo 94 odstotkov vode. Če bi hoteli ta vodeni stvor narisati, bi bil celoten embrio napolnjen z vodo, le košček možganskega oklepa bi štrlel iz tekočine kot trden sestavni del.

Čim starejši postaja, tem bolj suh je človek. Pri rojstvu je otrok, če bi to hoteli zopet prikazati s pomočjo risanja, še vedno do vrata v vodi. Z drugimi besedami, njegovo telo sestavlja še vedno 90 odstotkov vode. Mladenič, čeprav v »najboljših letih« je izgubil nadaljnjih 7 odstotkov vode. Voda bi mu segala do prsi. Starec pa izhaja z 86 do 88 odstotki vode; človek se suši od nastanka pa vse do svoje smrti.

TELO SE OBNAVLJA VSAK MESEČ

Tudi misli človek pravzaprav z vodo, saj sestavlja človekove možgane, to najčudovitejšo celotnega stvarstva, 79 delov vode. Ta voda se stalno izmenjuje. Stara trditve, da se človeško telo vsakih sedem let izmenja, je po-

polnoma točna, ker človek izmenja svoj vodni sestav približno vsake tri tedne. Ker človeško telo sestoji pretežno iz vode, pomeni, da se obnovi približno vsak mesec.

Celo trde človekove mišice so sestavljene iz 75 odstotkov vode. Najmanj vode vsebujejo zobje, ki so sestavljeni iz 98 delov mineralnega apnenca. Tudi kosti vsebujejo sorazmerno manj vode. Kakor obliva zemeljsko oblo na dveh tretjinah površine vode, je tudi človekovo telo sestavljeno iz dveh tretjin vode. Vse celice našega telesa živijo kot vodne živalce v topli krvni vodi, ki je podobna morski vodi.

Kakor oceani in reke, tudi človeško telo izhlapeva vodo. Z dihanjem kožo in izločanjem znojia izgubi človek dnevno tudi po več litrov vode. Tudi z dihanjem pljuč se izloča dokaj vode.

To je navdušenje

26-letni Andrej Duquerais je bil silno užaljen, ker ga niso hoteli sprejeti v gasilsko četo La Rochelle v Franciji. Sedaj je obtožen požiga, pri gašenju katerega se je posebno izkazal, ker je hotel dokazati, da je sposoben za gasilca.

Škot v gledališču

McAdam in njegova žena sta se odločila, da pojeta v gledališče.

»Koliko stane parterni sedež v prvih vrstah?«, je strahoma vprašal.

»Deset šilingov.«

»In koliko stane stranski sedež na galeriji?«

»Dva šilinga.«

Ko sta McAdam in njegova žena sedela na stranski galeriji, je prizor na odru ženo tako prevzel, da se je sklonila daleč čez ograjo proti odru. Najezili so se njenemu možu lasje, ko je to opazil. Ves prepaden je potegnil ženo nazaj in ji šepnil: »Grozota in strahota ljuba žena, če bi bila izgubila ravnotežje! Kaj nisi slišala, da so tam spodaj sedeži po deset šilingov?«

OH, TI OTROCI

Mali Pavelček je moral spati nekaj noči pri svoji teti. Ko je prišel spat domov, je našel tam kaj malo sestrico. Pa pride na obisk neki prijatelj družine in reče Pavelčku: »Tudi jaz bi rad imel takšno malo deklico!«

»O, to pa lahko dobiš takoj! Treba vam ni napraviti drugega, kakor da spite neka noči pri moji teti.«

Delo in načrti Turističnega in
olepševalnega društva v Ptuj

Ptujsko Turistično in olepševalno društvo je sredi dela in načrtov za dvig in ugled ptujskega mestnega področja. Trenutno odbor razpravlja o možnosti izvršitve preostalih del pri ureditvi letnega kopališča, predvsem o nabavi filtra za vodo v bazenu, postavitvi novega traktar kabin, poglobitvi struge pred kopališčem ter drugih delih na tem objektu. Za vsa dela predvideva okrog 2 in pol milijona dinarjev in je tozadevni predlog že dostavljen gospodarstveniku sveta LOMO Ptuj.

Po predlogu odbora bodo posajena na trgu, kjer so bila odstranjena velika topolova drevesa in japonske sofore, ki ustvarjajo lepe krone in rumene cvete. Predvideva se tudi ureditev prostora ob železnici v parku, kjer bo zasajeno svetlič-

no grmičevje. Park bo pridobil precej tudi z novim godenim pavilijonom, za katerega so sredstva baje že predvidena v proračunu Mestn. komunalnih podjetij.

Odbor razpravlja tudi o zamskem drsališču, ki je bilo lani opuščeno. Od LOMO je odvisno, ali bo ta zamisel uresničena, prav tako pa tudi glede podaljška parka do prvega brega.

Posebno je važen sklop, da se postavi na desnem bregu Drave pred železniškim mostom lesen mostiček, s katerega bi v bodoče odlagali smeti.

Turistično in olepševalno društvo upa, da bodo njegovi načrti resno pripomogli k dvigu in ugledu zgodovinskega Ptuja ter pričakujejo, da bodo tudi pri odgovornih faktorjih našli na polno razumevanje.

ŠPORT

Dijaški dom Ptuj :
TSS Ljubljana
v namiznem tenisu

V nedeljo, 5. decembra 1954, so dijaki ptujske gimnazije na povabilo srednješolskega prvača v namiznem tenisu TSS odigrali dvoboje, ki se je končal s tesnim rezultatom 14:13 za Ljubljancane.

Tekmovanje je bilo v dvorani TSS v Ljubljani, kjer sta nastopili moštvi v dveh ekipah, ki sta igrali vsaka z vsako. Ptujška prva ekipa je boljše ljubljansko ekipo gladko odpravila z rezultatom 5:2, medtem ko se druga ni mogla tako uveljaviti, čeprav so igralci vložili vse svoje sile. Ekipo je spremljala tudi neverjetna smola v odločilnem zadnjem dvoboju. Tako je bil končni rezultat 14:13 za TSS.

Člani ekipe so hvaležni vsem, posebno pa tov. Kovačiču in Svetu za prosveto OLO Ptuj, ki sta jim omogočila potovanje v Ljubljano.

V nedeljo, 12. decembra 1954, bo ob 8. uri v igralnici dijaškega doma povraten dvoboj, na katerega vabimo prijatelje te zanimive igre.

Šah

Šahovsko društvo Ptuj je organiziralo dne 25. nov. v okviru državnega praznika simultanko, ki jo je igral mojstrski kandidat dr. Nemec. V petih urah je od 33 partij 15 dobil, 10 remiziral in 8 izgubil. — Zmagali so: Pernat, Ryževski, Mavrič E., Mavrič F., Tomšič, Miklavčič (vsi člani SD Ptuj), Matak (SS Železničar) in Vojvodič (JLA). Pred simultanko je bilo predavanje o otvoritvah.

V proslavo 29. novembra je izvedel Mariborski okrajni šahovski odbor tradicionalni moštveni brzoturnir, katerega se je udeležilo tudi moštvo SD Ptuj. Izid tekmovanja je bil sledeč: SK Železničar Maribor 58 in pol točk, SK Celje 49,5, SK Branik 44, SD Ptuj 40, SS Svoboda — Tezno 35, SD Fužinar 30, SD Obrtnik 29, SS Okolica-Maribor 24, Krišto kolo Maribor 23, SD Fram 22, ter SS Pošta Mb. in

SS Miklavč 20 in pol točk. SK Železničar, je prejel lep prehodni pokal, medtem SK Celje, SK Branik in SD Ptuj knjižne nagrade.

Šahovsko društvo Ptuj vabi vse prijatelje šahovske igre — igralce kot začetnike — da se čimprej včlanijo. Društveni turnir je že v teku a formiral se bo še turnir brezkatagornikov. Prijave sprejemamo ob igralnih večerih t. j. torek in četrtek od 19. ure dalje v Sind. domu železničarjev. Mesečna članarina znaša 10, za dijaške 5 din.

Empire State Building prodan
Najvišja zgradba na svetu, Empire State Building v New Yorku, ki je bil doslej v lasti mestne uprave, je prešel pred kratkim v last industrialca Henrija Crowna nekdanjega uličnega postrežnika iz Chikaga.

Sreča v kottiču

V londonskem predmestju Leisham gradijo šolo, v kateri bodo posamezni razredni prostori imeli po več kottičkov — vsakakor ne za to, da bi učitelj imel več prostora za postavljanje otrok »v kot«. »Otrokom ugotovi«, je pojasnil učitelj, »če se lahko umaknejo v kakšen kottiček; tam se zberejo v skupino in učijo mnogo lažje, kakor v razredu kot celoti.«

Hiša iz gume

V Kopenhagnu so zgradili prvo hišo iz gume, točneje rečeno iz nylona in elastičnega gumija, ki je ojačen z jeklenimi palicami. Stroški gradnje te hiše s šestimi sobami znašajo približno dva in pol milijona dinarjev.

Majhne deklice govore več
kakor dečki

Deklice govorijo prej in uporabljajo več besed kakor dečki. To je ugotovil neki angleški znanstvenik. V tretjem letu svojega življenja uporablja deček komaj 304 besede, deklica pa že 743 besed. Od četrtega leta dalje pa prevladujejo dečki in uporabljajo v šestem letu že 2996 besed, medtem ko deklica samo 2064 besed.

Objave in oglasi

MESTNI KINO PTUJ

predvaja v dnevi od 10. dec. 1954 do 16. dec. 1954 ameriški barvni film »V vrtincu«.

Zahvala

Ob smrti naše nepozabne matere

Čeh Marjete iz Podvinca

se čutimo dolžne zahvaliti vsem številnim spremljevalcem na zadnji poti, kakor tudi vsem, ki so nam kakor kolj stali ob strani ob naši težki izgubi.

Podvinci, 8. dec. 1954.
Zaljubljeni sin Lojze, hčerka Nežka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Moj mož in oče Franc Petrovič iz Podvinca je umrl naglo smrti. Pogreba 30. novembra ob 15. uri se je udeležilo Gasilsko društvo iz Podvinca in člani sindikata Gradis iz Kidričevega.

Ob tej priložnosti izrekamo posebno zahvalo govornikom tov. Rusu Simonu za Gasilsko društvo in tov. Francu Klemenčiču od Gradisa, prav tako pa prof. Malaseku iz Novoga mesta, obenem duhovščini za posrebrni obred in govor ter vsem številnim darovalcem vencev in udeležencem pogreba.

Za sorodstvo
Rezka Petrovič z otroki mati, brata in sestre.

PREKLIC

Preključem kar sem izjavil tov. Stanetu Pernerju o članih upravnega odbora Športnega društva »Drava« v Ptuj. Istočasno se zahvaljujem za odstop od nadaljnega postopanja.

Ivan Zgeč

PRODAM nov šivalni stroj in 80-basno klavirsko harmoniko. Naslov v upravi lista.

NOVO STANOVANJE dobi v enem mesecu v novi hiši v Ptuj za 10 let brez najemnine, kdor prispeva za dovršitev hiše 150.000 din. — Naslov v upravi lista.

SPREJMEM gospodinjstvo pomočnico. Naslov v upravi.

NAJMITELJA od Ptuja do Kicarja izgubljene aktovke prosim, da jo vrne proti nagradi v Krojaški zdruzi v Ptuj. Repič Jože, Kicar 90.

STAVBENO PARCELO na Bregu prodam. Naslov v upravi lista.

HIŠO, gospodarsko poslopje in dva in pol ha zemlje ob cesti v Rogoško Slatino prodam. Naslov v upravi lista.

MOŠKO KOLO NSU, v dobrem stanju, prodam za 12.000 din. Ivan Vinkler, Brestje 38, p. Ptuj.

KOTEKS
odkupiše kože

DIVJAČINE, MAČK, DIHURJEV, PIŽMOVK, KUNCEV ITD.

po najvišjih dnevnih cenah!

Kupujemo

VSAKO KOLIČINO

zelene divje vrbe

SEDAJ JE ČAS ZA TO! — PONUDITE IN PRINESITE VZORCE!

PLETARNA PTUJ — PLETARSKA ULICA 2